

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

**Δίκαιο της Ενέργειας
Ο Λιγνίτης
Λιγνιτωρυχεία και περιβάλλον**

*Δρ Γεώργιος Σκόδρας
Επίκουρος Καθηγητής*

Περιεχόμενα

- Εισαγωγή – Στοιχεία Δικαίου
- Νομοθεσία Δημοσίων Έργων
- Νομοθεσία Μελετών Δημοσίου
- **Δίκαιο της Ενέργειας**
- Δίκαιο του Περιβάλλοντος
- Νομοθεσία Υγιεινής & Ασφάλειας

Τριών δει μέμνησον τον άρχοντα

- *Ότι άνθρωπων άρχει*
- *Ότι κατά **Νόμον** άρχει*
- *Ότι ούκ άεί άρχει*

- ❑ *Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων, τα οποία έχουν καταταγεί σε συγκεκριμένες κατηγορίες –μεταξύ άλλων οι εξορυκτικές και συναφείς δραστηριότητες- απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον ν. 3010/2002, η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος*
Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων που έχουν καταταγεί στις συγκεκριμένες κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον
- ❑ *Με την απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων η Διοίκηση επιβάλλει προϋποθέσεις, όρους, περιορισμούς και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά*
- ❑ *Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας*

Λιγνιτωρυχεία και περιβάλλον

- ❑ Για την έκδοση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πρέπει κατά κανόνα να τηρείται η διαδικασία της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης του προτεινόμενου έργου ή δραστηριότητας και η διαδικασία υποβολής και η αξιολόγηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή περιβαλλοντικής έκθεσης κατά περίπτωση, καθώς και η διαδικασία δημοσιοποίησης μελέτης περιβαλλοντικών κατά τα οριζόμενα στον ν. 1650/1986
- ❑ Μετά την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση της πρότασης είτε καλείται ο ενδιαφερόμενος ιδιώτης ή αρμόδιος φορέας να υποβάλλει μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για έγκριση περιβαλλοντικών όρων, είτε του γνωστοποιείται ότι δεν είναι δυνατή η πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, όπως προτάθηκε
- ❑ Προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση δεν απαιτείται στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από νόμο ή εγκεκριμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο, στις περιοχές που εντοπίζονται κοιτάσματα μεταλλευτικών ορυκτών, βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν.2837/2000, καθώς και στις μεταλλευτικές και λατομικές περιοχές που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία

Λιγνιτωρυχεία και περιβάλλον

- Αναλυτικότερα, με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 2837/2000 ορίζεται ότι
 - (α) Ο χώρος στον οποίο εντοπίζεται κοίτασμα μεταλλευτικών βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων θεωρείται εκ του νόμου χωροθετημένο μεταλλείο ή λατομείο αντίστοιχα
 - (β) Για την έρευνα και εκμετάλλευση όλων των ανωτέρω έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 1428/1984, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 του ν. 2115/1993
 - (γ) Πριν από την έναρξη εργασιών έρευνας και εκμετάλλευσης μεταλλείου απαιτείται να εφοδιασθεί ο έχων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 33, 59, 74, 76, 143, 144, 146 του ΝΔ 210/1973 “περί Μεταλλευτικού Κώδικος” μεταλλευτικό δικαίωμα, με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986 έγκριση περιβαλλοντικών όρων
- Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 1428/1984 ορίζει ότι για την εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών δεν απαιτείται η προβλεπόμενη από τον ν. 1650/1984 προέγκριση χωροθέτησης
- Συνεπώς, για την λειτουργία λιγνιτωρυχείου **δεν απαιτείται προέγκριση χωροθέτησης**, ωστόσο **απαιτείται η έγκριση περιβαλλοντικών όρων** κατόπιν υποβολής σχετικής μελέτης περιβαλλοντικών όρων

Λιγνιτωρυχεία και περιβάλλον

Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιλαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2002, κατ' ελάχιστον:

- Περιγραφή του έργου και της δραστηριότητας με πληροφορίες για τον χώρο εγκατάστασης, τον σχεδιασμό και το μέγεθος του*
- Περιγραφή των στοιχείων του περιβάλλοντος που ενδέχεται να θιγούν σημαντικά από το προτεινόμενο έργο ή την δραστηριότητα*
- Εντοπισμό και αξιολόγηση των βασικών επιπτώσεων στο περιβάλλον*
- Περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη, μείωση ή αποκατάσταση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον*
- Σύνοψη των κύριων εναλλακτικών λύσεων και υπόδειξη των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης*
- Απλή (μη τεχνική) περίληψη του συνόλου της μελέτης*
- Σύντομη αναφορά των ενδεχόμενων δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης*

Λιγνιτωρυχεία και περιβάλλον

Όπως έχει παγίως νομολογηθεί, απαραίτητα στοιχεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι

- Η εξέταση των εναλλακτικών λύσεων και η υπόδειξη των κύριων λόγων επιλογής της προτεινόμενης λύσης [ΣτΕ 3488/2003, ΣτΕ 3398/2003, ΣτΕ 744/1997]*
- Οι προτεινόμενες και εξεταζόμενες εναλλακτικές λύσεις πρέπει να είναι πράγματι εναλλακτικές και όχι να οδηγούν σε κατασκευή άλλου, έστω και παρεμφερούς έργου [ΣτΕ Ολ. 2240/1999)*
- Οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάζονται για να επιλεγεί η περιβαλλοντικά βέλτιστη λύση προκύπτουν με βάση επιστημονικά, τεχνικά και κοινωνικοοικονομικά κριτήρια*
- Η αξιολόγηση των πιθανών λύσεων πρέπει να είναι λεπτομερής και αναλυτική και να σταθμίζει όλα τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της κάθε μιας, πριν την οριστική επιλογή [ΣτΕ 3476/2000)*
- Κατά την εξέταση των εναλλακτικών λύσεων καμία από αυτές δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη [ΣτΕ 929/2002, ΣτΕ 2805/2002,], ενώ πρέπει οπωσδήποτε να εξετασθεί και η μηδενική λύση [ΣτΕ Ολ. 258/2004], δηλαδή να εξετασθούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του ενδεχομένου μη εξόρυξης λιγνίτη*

Λιγνιτωρυχεία και περιβάλλον

Η απόφαση ΣτΕ Ολ. 998/2005 αφορούσε αίτηση ακύρωσης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για την εκμετάλλευση λιγνιτωρυχείου στη θέση «Δυτικό Πεδίο» Πτολεμαΐδας. Η απόφαση έκρινε ότι

- Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2837/2000 και το άρθρο 9 του ν. 1428/1984 δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας προεγκρίσεως της χωροθέτησης του ορυχείου*
- Απαιτείται όμως η τήρηση της διαδικασίας προηγούμενου εφοδιασμού του έχοντος το μεταλλευτικό δικαίωμα, με πράξη έγκρισεως περιβαλλοντικών όρων*

Η απόφαση αναφέρει τα στοιχεία που εξετάζονται κατά το στάδιο της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Μεταξύ των άλλων τα στοιχεία αυτά είναι:

- Η κατ' αρχήν συμβατότητα της ασκήσεως της συγκεκριμένης εξορυκτικής δραστηριότητας προς τις απαιτήσεις της προστασίας του περιβάλλοντος, η οποία δεν αποκλείεται να καταλήξει, υπό τις εκάστοτε περιστάσεις σε παντελή αδυναμία ασκήσεως της δραστηριότητας ακόμη και σε περιοχή όπου έχει εντοπισθεί κοίτασμα μεταλλευτικών ορυκτών, καθώς και η συγκεκριμένη περιοχή από την οποία θα εκκινήσει ή στην οποία θα εντοπισθεί η εξορυκτική δραστηριότητα σε συνδυασμό πάντοτε προς τις τυχόν υφιστάμενες γενικότερες κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού*
- Απαιτείται η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και συμμετοχής του κοινού κατά την διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!